

Eesti - Ma - Rahwa

Kalender,

ehk

Läht - Mat

1809

Alasta peäle, pärrast meie

Jesanda Jesusse Kristusse
Sündimist.

Keiserlikko, Kamato: Kohhu, mis Larto: Liinas
on, Lubbaga.

Talliinas,

Grüffitud Minuthi Kirjadega.

Pärrast sedda kallist Jeesusse Kristusse
lunomist, on tammawo se Aasta 180

Pärrast ma-ilma lomist 57
Pärrast Luterusse õige usso illes-
wõtmist 29
Pärrast wanna katko 15
Pärrast sedda kui wäggi Pranburgi
laks 13
Pärrast sedda kui Toompä põllend 12
Pärrast sedda sure nälja hakkatust 11
Pärrast teist katko 9
*Pärrast meie armoliseema Keiseri-ja
Eure Herra ALEXANDER
NIKOLAJEICH sündimist*
Pärrast sedda kui ta hakkand wallits-
sema

Joulo-ja Wastla-päwa wahhel, on:
6 Nädalat, ja kolm Peawat.

Märtide selletaminne.

Noor ku.

Esimesenne werendel.

Täis ku.

Wiiimne werendel.

Hea aadrit lasta.

Hea kupplo lasta.

Hea arstimisse-rohto wõtta.

Hea külwada ning istutada.

Hea lapsi wõdrutada.

Sedda, mis pikkaliste peab lastwama.

Hea puid raiuda hõne tarwis.

Abjo tarwis.

pärrast.

1. pärrast lounat.

1. enne lounat.

Pühha.

Kristusse ümberleikamis. Luk. 2, 21.		
1 Rede	Meäri Päaw.	Uita Jummal.
2 Loupääw	Ubel, Set	Külz

Jesüs Egiptuse maalt. Math. 2, 13.		
3 Pühhap.	W. pärr. Meäri	mad
4 Esmaasp.	Metisalem	● 2, e. l.
5 Teisipääw	Simon	wahz
6 Restnääddal	3. Runn. P.	^
7 Neljasp.	Julianus	hel
8 Rede	Erart	fels
9 Loupääw	Peatus	

JESUS 12 aastad wanna. Luk. 2, 41.		
10 Pühhap.	1 P. p. 3. R. P.	Paawli P.
11 Esmaasp.	Erwalm	D 2, p. l.
12 Teisipääw	Rein	ged,
13 Restnääddal	Hilarius	wahhel
14 Neljasp.	Weliks	⋯
15 Rede	Dirik	tuisk,
16 Loup	Risbregt	fed,

Pulmad Kana: Liinas. Joann. 2, 1.		
17 Pühhap.	2 P. p. 3. R. P.	ja
18 Esmaasp.	Uksel	pehz
19 Teisipääw	Sarv	⊗ 3, p. l.
20 Restnäädd.	Waab. Sebast.	med
21 Neljasp.	Neto	⋯ Il-
22 Rede	Winsent	mad.
23 Loupääw	Lotta	

Wina: mäest. Matt. 20, 1.		
24 Pühhap.	9 P. p. 3. R. P.	Rangem
25 Esmaasp.	Paaw. Uimber.	^ külm
26 Teisipääw	Polikarpus	⊗ 5, p. l.
27 Restnäädd.	Krisostom	hakkab
28 Neljasp.	Karel	⊗ tullemä,
29 Rede	Samuel	^ tulles
30 Loupääw	Udelgund	ja

Külwi: Mehhest. Luk. 8, 4.		
31 Pühhap.	8 P. t. Rüll. P.	† selge
12mal selle ku päwal, tõeheb päjse kello 8 ning ühhe pole tundi, lähhab alla, kello 3 ning ühhe pole tundi. Päaw on pilt 7 tundi, ja d 17 tundi.		

1 Esmasp.	Piirit	Ilma,
2 Teisipäät	Kuunla Päät	● 3, p. l.
3 Keisnädal	Hanna	ga
4 Neljasp.	Veronika	↗ Range
5 Kebe	Agata	kulm,
6 Loupäät	Tio	selle

Pime Tee: äres. Luk. 18, 31.		
7 Pühhap.	Paasto Pühha	✠
8 Esmasp.	Salomon	järrel
9 Teisipäät	Wastla Päät	on
10 Keisnädal	Luhla Päät	o, p. l.
11 Neljasp.	Ebo	peh
12 Kebe	Eulalia	med,
13 Loupäät	Veningna	↗

Kristusse Kuusamissfest. Matt. 4, 1.		
14 Pühhap.	1 P. Paastus	tuul
15 Esmasp.	Wastina	sed
16 Teisipäät	Juliana	✠
17 Keisnädal	Aleksander	ja

18 Neljasp.	Polastika	✠ 5. e. l.
19 Kebe	Elmon Apost.	nddu
20 Loupäät	Figariis	✠ sed

21 Pühhap.	2 P. Paastus	✠
22 Esmasp.	Petri Päät	Päwad
23 Teisipäät	Serenus	Lumme
24 Keisnädal	Waddise Päät	✠ ja
25 Neljasp.	Wiktorius	2. e. l.
26 Kebe	Nestor	tuiso
27 Loupäät	Leander	ga

Sest kes kurratist waewatud. Luk. 11, 14.		
28 Pühhap.	3 P. Paastus	odata.

16mal selle ku päwal touseb päike kello 7, lähkõd alla, kello 5. Päät on 10, õ agga 14. tundi pitk.

1 Esmasp.	Albinus	Range
2 Teisipäaw	Medea	tuul,
3 Keßnâddal	Seers	☸ lums
4 Neljasp.	Adrian	● 6. e. l.
5 Rede	Angelus	mes
6 Loupäaw	Kotwrid	saoga;

5000 Mehhe söitmisfest. Joann. 6, 1.

7 Pühhap.	4 P. Paastus	wah
8 Esmasp.	Siprian	hel
9 Teisipäaw	Pöörri: Pääw	☸ peh
10 Keßnâdd.	Mikeus	med
11 Neljasp.	Konstantin	wah
12 Rede	Krefor	☸ 6. e. l.
13 Loupäaw	Ernestus	hel

Jesús kiwwidega wißatud. Joann 8, 46.

14 Pühhap.	5 P. Paastus	☸ kül
15 Esmasp.	Longinus	mad
16 Teisipäaw	Kert	Ilmad
17 Keßnâdd.	Truto	selge

18 Neljasp.	Willeminus	taewas
19 Rede	Kabriel	☸ 9. e. l.
20 Loupäaw	Pent	☸ ga.

Kristusse Sisse: söitmisfest. Matt. 21, 1.

21 Pühhap.	6 P. Paastus	Sulla
22 Esmasp.	Kawael	ilm.
23 Teisipäaw	Tiits	külmad
24 Keßnâdd.	Kasimir	☸ selge
25 Neljasp.	Suur Neljas P.	Paast. M. P.
26 Rede	Suur Rede	☸ 9. e. l.
27 Loupäaw	Kustaw	☸ taewaga,

Kristusse illestoumisfest. Mark. 16, 1.

28 Pühhap.	1 Pühha	lums
29 Esmasp.	2 Pühha	mi,
30 Teisipäaw	3 Pühha	wilmas
31 Keßnâdda.	Tettlaus	ga,

romal selle ku päwal touseb päike kello 6, lähkäs
alla kello 6 päaw on 12. ja ö 12. tundi pikk.

1 Neljasp.	Karjalist Pääw	seggas
2 Kede	Leoborus	● 10 p. l.
3 Loupääw	Werdinand	tud.

Kiinnipandud Ulfist. Joann. 20, 19.

4 Pühhap.	1 P. p. III. st. P.	† Ud.
5 Esmasp.	Maaksim	dused,
6 Teisipääw	Rölestin	niisked
7 Kestnäd.	Aron	ja
8 Neljasp.	Liborius	willud
9 Kede	Bogislaus	* Il-
10 Loupääw	Leo	mad.

Heast Karjatsest. Joann. 10, 11.

11 Pühhap.	2 P. p. III. P.	D 2, e. l.
12 Esmasp.	Julius	Wih,
13 Teisipääw	Kervasius	ma
14 Kestnäd.	Künni Pääw	* sad-
15 Neljasp.	Karin	do,
16 Kede	Rudolw	felle
17 Loupääw	Hans	järrel,

ürrikesse Uia pärrast. Joann. 16, 16.

18 Pühhap.	3 P. p. III. P.	● 2. e. l.
19 Esmasp.	Valerius	selged
20 Teisipääw	Abdolarius	∴ tuul-
21 Kestnäd.	Sulpisius	sed
22 Neljasp.	Rajus	* ja
23 Kede	Jüri Pääw	† 5. p. l.
24 Loupääw	Albert	

Kristusse Araminnemisest. Joann. 16, 5.

25 Pühhap.	4 P. p. III. P.	Marlusse P.
26 Esmasp.	Etsekias	
27 Teisip	Ludolw	†
28 Kestnäd.	Klaus	Pä-
29 Neljasp.	Witalis	* wad.
30 Kede	Reinmund	

12mal selle ku päwal touseb päike, pole tundi pärrast kello 4 ning lähhäb alla, pool tundi pärrast kello 7. Pääw on piik 15. ja 9. Lundi.

1 Loupääw **Wolbri Pääw** | Sel.

Digest patumissfest. Joann. 16, 23.

2 Pühhap.	5 P. p. III. P.	● 2, p. I.
3 Esmasp.	† Leidminne	ge
4 Teisipääw	Rottard	taewas
5 Resknäddal	Susanna	sojad
6 Neljasp.	Suur † Pääw	...
7 Rede	Tesiderius	ja
8 Loupääw	Parnabas	wahhel

Römustajast. Joann. 15, 26.

9 Pühhap.	6 P. p. III. P.	wihmas
10 Esmasp.	Job	4, p. I.
11 Teisipääw	Wiktor	* sed
12 Resknädd.	Malu	Il-
13 Neljasp.	Liberatus	mad.
14 Rede	Sabina	Tuul
15 Loupääw	Sohwi	se

Pühhaft Waimust. Joann. 14, 23.

16 Pühhap.	1 P. p. I. P.	† ja
17 Esmasp.	2 P. p. I. P.	10, e. l.
18 Teisipääw	Erik	päwa
19 Resknädd.	Potensia	paista
20 Neljasp.	Pill	se
21 Rede	Lanislauß	8
22 Loupääw	Emilia	Ilmas

IESUS ja Nikodemus. Joann. 3, 1.

23 Pühhap.	3 aino Jum. P.	... de
24 Esmasp.	Pendiks	8. p. I.
25 Teisipääw	Urwan	järrel
26 Resknädd.	Ester	on
27 Neljasp.	Peet	mürris-
28 Rede	Willem	ta
29 Loupääw	Mart	mist

Rikkast Mehhest. Luk. 16, 19.

30 Pühhap.	1 P. p. 3 a. 3 P.	odata.
31 Esmasp.	Wikand	X

8mal selle ku päwal touseb päike pole tundi pärrast kello 3. ning lähhab alla pole tundi pärrast kello 8. Pääw on pitk 17. d agga 7. tundi.

1 Teisipäaw	Rotskal	● 6, e. l.
2 Restnāddal	Hiskias	†
3 Neljasp.	Rasmus	Tuul
4 Rede	Eiso	ne,
5 Loupāaw	Poniwasiuſ	pārrast

Surest Dhto. sama aiast.		Lut. 14, 16
6 Pühhap.	2 P. p. 3 a. J. P.	✱ sed
7 Esmaſp.	Inkretſia	da
8 Teisipāaw	Medardus	fo,
9 Restnādd.	Pertram	2, e. l.
10 Neljasp.	Pittem Pāaw	jad,
11 Rede	Blawius	fel-
12 Loupāaw	Pasilius	ged

Kaddunud Samhast.		Lut. 15, 1.
13 Pühhap.	3 P. p. 3 a. J. P.	Pāwab,
14 Esmaſp.	Narnabas	nens
15 Teisipāaw	Wibi Pāaw	● 5 p. l.
16 Restnādd.	Iustina	† de
17 Neljasp.	Kreet	jār

18 Rede	Nikander	rel
19 Loupāaw	Kerwasius	wihm,

Olge armolised.	Lut. 6, 36.	
20 Pühhap.	5 P. p. 3 a. J. P.	tule,
21 Esmaſp.	Rael	ja
22 Teisipāaw	Ulkasiuſ	4 p. l.
23 Restnādd.	Pasilides	Mürris
24 Neljasp.	Jaani Pāaw	tamiſ
25 Rede	Kristiana	†
26 Loupāaw	Jeremias	sega.

Moheſt kalla: ſagist.	Lut. 5, 1.	
27 Pühhap.	5 P. p. 3 a. J. P.	Sel
28 Esmaſp.	Joſua	ge
29 Teisipāaw	Peetr. Pawl. P.	taewaſ.
30 Restnāddal	Judit	● 8, p. l.

10mal ſelle Ku Pāwal touſeb päike 3. werendel
pārrast kello 2. ning lähhab alla, ükſ werendel
pārrast kello 9. Pāaw on pirk 18 ning ükſ pool
Tundi. S on 5 ning ükſ pool tundi.

1 Neljasp.	Leobald	Soz
2 Rede	Heina Mar. P.	jad
3 Loupääw	Kornelius	Pä,

Wariseride Digusfest. Matt. 5, 20.

4 Pühhap.	5 P. p. 3. a. J. P.	wad
5 Esmasp.	Doniwasiu	...
6 Teisipääw	Hektor	felge
7 Resknädd.	Trino	taewas
8 Neljasp.	Semitrius	D 9, e. l.
9 Rede	Kilian	ga.
10 Loupääw	Israel	Müüd

4000 Mehhe södtmissfest. Mark. 8, 1.

11 Pühhap.	7 P. p. 3. a. J. P.	tulleb
12 Esmasp.	Heindrit	kange
13 Teisipääw	Marrette W.	Mürz
14 Resknädd.	Ponawent	rista-
15 Neljasp.	Upost. Jagg.	12, p. l.
16 Rede	Alufust	minz
17 Loupääw	Eleonora	8 ne

Walle Prohwetidest. Matt. 7, 15.

18 Pühhap.	8 P. p. 3. a. J. P.	rahhez
19 Esmasp.	Kuwina	ga
20 Teisipääw	Elias	Tuulne;
21 Resknädd.	Daniel	X päaw
22 Neljasp.	Upollina	C 7, e. l.
23 Rede	Karolina	on
24 Loupääw	Kirstin	pilwes,

Üllekohtfest Maia-piddajast. Luk. 16, 1.

25 Pühhap.	9 P. p. 3. a. J. P.	Jakobi P.
26 Esmasp.	Anno	wahhel
27 Teisipääw	Marta	felge.
28 Resknädd.	Peatriks	uddus
29 Neljasp.	Olowi Pääw	sed
30 Rede	Ubdon	9, e l.
31 Loupääw	Hermann	Ddd.

14mal selle ku päwal touseb päike 3. werende pärrast kello 4 ning lähhab alla, werendel pärrast kello 7. päaw un pitk 14. ning üts pool, d agga 9 ning üts pool tundi.

Jerusalemma Liina ärrarikmissest Luk. 19, 41.

1 Pühhap.	10 P. p. 3 a. J. P.	Petri Wang.
2 Esmasp.	Unkibal	
3 Teisipääw	Eleasar	Sojab,
4 Kestnåddal	Judas	
5 Neljasp.	Tominius	X wah,
6 Rebe	Eigenius	D 3, p. l.
7 Loupääw	Tonatus	X hel

Wariserist ja Lõlnerist, Luk. 18, 9.

8 Pühhap.	11 P. p. 3 a. J. P.	wihmas
9 Esmasp.	Romanus	.. sed
10 Teisipääw	Lauritse Pääw	Almad.
11 Kestnådd.	Herm	Mürriis
12 Neljasp.	Eisehius	ta:
13 Rebe	Klara	9, e. l.
14 Loupääw	Ello	mine

Kurdist ja teletumast, Mark. 7, 31.

15 Pühhap.	12 P. p. 3 a. J. P.	Nulli Mar. P.
16 Esmasp.	Isaak	wihz
17 Teisipääw	Onesimus	ma

18 Kestnådd.	Sebald	ja
19 Neljasp.	Rut	tule
20 Rebe	Wilibert	ga.
21 Loupääw	Leno	10, e. l.

Preestrist ja Sewitist, Luk. 10, 23.

22 Pühhap.	13 P. p. 3 a. J. P.	X
23 Esmasp.	Parfabas	Willo
24 Teisipääw	Pertti P.	
25 Kestnådd.	Ludwif	tuul:
26 Neljasp.	Treneus	fel:
27 Rebe	Perend	geb
28 Loupääw	Makustin	● 9, p. l.

Kõnnest Piddali, Lõbbisest, Luk. 17, 11.

29 Pühhap.	14 P. p. a. J. P.	Joann. Luk.
30 Esmasp.	Rebekka	pä:
31 Teisip.	Benjamin	wad

14mal selle ku päwol touseb päife 3. werendel pärrast kello 4 ning läbbab alla, werendel päri. kello 7 Pääw wiff 14 ning üts pool, 8 agga 9. ning üts pool tundi.

SEPTEMBER. Suggise-ehk Mihkli-Ku.

1 Kestnâddal	Ekidiuſ	Willud,
2 Neljaſp.	Elifa	niisked
3 Rede	Reinart	9, e. l.
4 Loupääw	Moseſ	

Mammonaſt. Matt. 6, 24.

5 Pühhap.	15 P. p. 3 a. J. P.	ning
6 Eſmaſp.	Magnuſ	†
7 Teiſipääw	Regina	ud,
8 Kestnâdd.	Mar. Sündmin.	duſed
9 Neljaſp.	Abigail	ſl,
10 Rede	Eobald	mad,
11 Loupääw	Pööri Pääw	9, p. l.

Naini-Liina Surnuſt, Luk. 7, 11.

12 Pühhap.	16 P. p. 3 a. J. P.	wah,
13 Eſmaſp.	Amatuſ	hel
14 Teiſipääw	Risti Ullendam.	tuul,
15 Kestnâdd.	Nikodemuſ	ja
16 Neljaſp.	Simemia	ſel
17 Rede	Tituſ	ged
18 Loupääw	Werner	

Sel Kuul on 30 Päwa.

Wee-többiſeſt. Luk. 14, 1.

19 Pühhap.	17 P. p. 3 a. J. P.	3, e. l.
20 Eſmaſp.	Tönuſ	pä,
21 Teiſipääw	Matteuſ. Pääw	wad
22 Kestnâdd.	Morituſ	Udduſ
23 Neljaſp.	Oſea	ne,
24 Rede	Kleowaſ	wah,
25 Loupääw	Haralt	hel

Suremaſt Rääſuſt. Matt. 22, 34.

26 Pühhap.	18 P. p. 3 a. J. P.	heit,
27 Eſmaſp.	Udoſw	9, e. l.
28 Teiſipääw	Wentſel	liſkud
29 Kestnâdd.	Mihkli Pääw	pä,
30 Neljaſp.	Hironimuſ	wad.

12mal ſelle ku päwal touſeſ päike kello 6. ning
lähhäb alla kello 6. päaw on pitt 12. ning ö fa
12.tundi

1 Rede	Wolrad	Kül:
2 Loupääw	Tairus	mad

Ulwatub Innimessest. Matt. 9, 1.

3 Vühhap.	19 P. p. 3 a. J. P.	ödd
4 Esmaasp.	Prants	D 3. e. l.
5 Teisipääw	Wides	haffa:
6 Restnäädd.	Amalia	wad
7 Neljasp.	Susanna	...
8 Rede	Kustaw	tulles
9 Loupääw	Tomasia	ma.

Pulma Ridest, Matt. 22, 1.

10 Vühhap.	20 P. p. 3 a. J. P.	Wil
11 Esmaasp.	Angelus	11, e. l.
12 Teisipääw	Mai	lud,
13 Restnäädd.	Teresia	tuul:
14 Neljasp.	Kalikstus	sed
15 Rede	Heddo	← wah:
16 Loupääw	Kallus	hel

Runninga: Mehhe: Poiaft, Joann. 4, 47.

17 Vühhap.	21 P. p. 3 a. J. P.	wih,
18 Esmaasp.	Lukas	mased
19 Teisipääw	Lutsius	3, e. l.
20 Restnäädd.	Wendelin	pä:
21 Neljasp.	Ursel	wad.
22 Rede	Gewerin	Kange
23 Loupääw	Salome	ae

Kawwalast Sullaseft Matt. 18, 23.

24 Vühhap.	22 P. p. 3 a. J. P.	tuul
25 Esmaasp.	Kristian	fel:
26 Teisipääw	Amandus	9, p. l.
27 Restnäädd.	Wilip	ge
28 Neljasp.	Engelbrecht	kül:
29 Rede	Ubsalom	ma
30 Loupääw	Jofan at	päwa:

Kohto: Rahhast. Matt. 22, 15.

31 Vühhap.	23 P. p. 3 a. J. P.	dega.
------------	---------------------	-------

16mal selle ku päwal touseb päle pole tundi pär:
rast kello 7 ning lähbää alla pole tundi pärrast
kello 5, päaw on pitk 9. d 15. tundi.

1 Esmasp.	Pühabe Pääw	Uddu
2 Teisipääw	Hingede Pääw	D 12, e. l.
3 Keßnåddal	Kottlieb	← feb
4 Neljasp.	Ott	
5 Rebe	Kåspær	St.
6 Loupääw	Valtser	mad.

Jairi Lüttrest. Matt. 9, 18.

7 Pühhap.	24 P.p. 3 a. J. P.	wah.
8 Esmasp.	Brits	hel
9 Teisipääw	Theodor	kange
10 Keßnådd.	Martin Lutter	 5, e. l.
11 Neljasp.	Martin Pustk	
12 Rebe	Arkladius	Torm,
13 Loupääw.	Preedik	wah.

Hirmfast Arrakauramisfe tööst. Matt. 24, 15.

14 Pühhap.	25 P.p. 3 a. J. P.	hel
15 Esmasp.	Atanasius	wihm
16 Teisipääw	Alwen	lumme,
17 Keßnådd.	Jonas	ga
18 Neljasp.	Eöra	C 9, e. l.

19 Rebe	Liisbet	segga:
20 Loupääw	Amos	tud.

Wiimsest Kohtust. Matt. 25, 31.

21 Pühhap.	26 P.p. 3 a. J. P.	Mar. Ohw.
22 Esmasp.	Sesilia	Selz
23 Teisipääw	Klement	geb
24 Keßnådd.	Josias	 tuulz
25 Neljasp.	Kabbrina Pääw	 7, e. l.
26 Rebe	Konrad	feb
27 Loupääw	Isai	pääwad,

Kristusse Sisse: söitmissest. Matt. 21, 1.

28 Pühhap.	1 Kr. Lull. P.	Külmad
29 Esmasp.	Ewert	ööd.
30 Teisipääw	Andrese P.	Lum.

omal selle fu pääwal touseb päike pole tundi pärz
rast kello 8 ning lähhab alla pole tundi pärrast
kello 3 pääw on pitt 7. d agga 17 tundi.

1 Kestnåddal	Urent	D II, p. l.
2 Neljasp.	Kandidus	me
3 Rede	Varbo	sab
4 Loupääw	Ugaton	do.

Lähhed, eime mimist Pääwa. Luk. 21, 25.

5 Pühhap.	2 Kr. Tull. V.	Kan
6 Esmasp.	Niggolas	ge
7 Teisipääw	Natalia	tunl;
8 Kestnådd.	Maria Sam.	fel
9 Neljasp.	Juhkum	11, p. l.
10 Rede	Juhkem Pääw	ged
11 Loupääw	Elfo	päs

Joannes Wangi = Lornis. Matt. 11, 2.

12 Pühhap.	3 Kr. Tull. V.	wad.
13 Esmasp.	Lutsia	+ kilm
14 Teisipääw	Nikasiu	lumme
15 Kestnådd.	Johanna	ga
16 Neljasp.	Idia	niis
17 Rede	Albina	ked
18 Loupääw	Kristow	C O, e. l.

Joannesse Tunnistusfest. Joann I, 19.

19 Pühhap.	4 Kr. Tull. V.	pa
20 Esmasp	Abraam	wad
21 Teisipääw	Toma Pääw	pbras
22 Kestnådd.	Teata	wad
23 Neljasp	Ido	kül
24 Rede	Ewa	6, y. l.
25 Loupääw	Joulo	ma

Sest Jünnets = pannemissfest. Luk. 2, 33.

26 Pühhap	P.v.Kr. Tull. V.	Teine Pühha
27 Esmasp	Kolmas Pühha	pole
28 Teisipääw	Süta Piste V.	ja
29 Kestnådd.	Noa	löppez
30 Neljasp.	Tawet	tawad
31 Rede	Silvester	C 7, p. l.

10mal selle ku päwal touseb päike werendel pärs
rast kello 9. ja lähhab alla 3. werendel pärrast kello
2. päaw on pirk 5. ja üks pool tundi, d agga 18. ja
kük pool tundi.

Päwa = ja Ku = warjutamisest.

Sel aastal saab päike kaksford, ja ku kaksford warjutud. Agga meie pool on agga üksford ku = warjutamine nähtaw.

1. Päike warjutakse 2sel Aprili ku päwal, õhtul, ja se ei olle mitte meie pool nähtaw.

2. Ku warjutakse 18mal Aprili ku päwal, hommikul, ja üks ossa on sest meie pool nähtaw. Temma hakkutus on kesi õsel, ja temma ots on kello pool nelli.

3. Päike warjutakse 27mal Septembri ku päwal, enne lounat, ja se ei olle mitte meie pool nähtaw.

4. Ku warjutakse 11mal Oktobri ku päwal enne lounat, ja se ei olle mitte meie pool nähtaw.

Lada = piddamissed Eesti = Maal.

Neäri Kuul: 7mel ja 8mal Päwal Paltisi linnas, on Lada, kus keiksuggust kaup, weiksid ja hobbosid müakse. Selsammal Kuul 10mal ja 11mal Päwal, Hapsalo linnas, nendasammoti Lada. Selsammal Kuul, seitsmel, ja kahheksamal Päwal kolmarkümme, Rakwerre linnas sesamis sugune Lada. Kiiunla = Ku kolmandamal Päwal Paide = linnas, sesammasugune Lada. Jaani = Ku 16mal ja 17mal Päwal Rakwerre = linnas, nendasammoti Lada. Selsammal Kuul 20nemast Päwast sadik, ku otsani, Tallinnas suur Lada keigesugguse kaubaga. Selsammal Kuul 25.

Páwal Paibes nendasammoti Lada. Mihk-
li, Ku 14mal ja 15mal Páwal Hapsalus.
Selsammal Kuul 26mal, 27mal ja 28mal
Páwal Tallinnas, Weikse- ja Hobbose-
Lada, Wirro- ja Karja- wárrawa ees.
Wina- Ku essimesel ja teisel Páwal Pal-
tisi Linnas, Weikse- hobbose- ja keigesug-
guse Rauba Lada.

Pernau Linnas on Ladad:

1) Süggise ehk Michkli, Kuus, Es-
maspáwal, ja Teispáwal, enne Michkli
Páwa, — ja

2) Joulo, Kuus, Esmaspáwal, ja
Teispáwal, párrast kolmandama Kristusse
Tullemisse- Pühhapáwa.

Sest surest kahjust, mis wiin teeb.

* * *

Kui mul on wina, siis ollet ma mees:
Winaga kaswab mo südda mo sees,
Et ma siin waewa ja murret ei nä:
Jummala wiljoke kahjo ei te!

* * *

Sedda Rummalat ja nuriatummat salmi
aias ja laulis Niggola Zuhhan ikka, kui
moistlikud innimesjed temma mele tulle-
tasid, et ta nenda liast ei piddand joma.
Tedda sôimatti sepárrast ka Joma Zuhha-
niks. Sesamma Niggola- Zuhhan olli
nouakas mees olnud, agga iomisse lábbi
olli temma ni waeseks sanud, et temma nae-
ne ja temma lapsed ihho allaste ferjamas

Räisid. Temma olli essite igga hommiko
läht su, täit wina wötnud, monne aia pär-
rast kaht, wimaks kolm ja nelli, ja weel
ennam. Menda sai temmast aega möda
wimati keige surem joma-koer. Temma
öppetajal, kes tedda tundis, olli halle meel
temma naese, ja laste pärrast. Se püdis
tedda iggal wiisil parrandada, ja nomis
tedda saggedaste, et temma nisuggust kur-
ja ja auutuma ammeti pididi mahha jätma.
Uksford kutsus kirriko issand tedda ennese
jure, ja pallus tedda söbra wiisil, et tem-
ma wöttaks ennast parrandada ja et ta
isseennast, omma Maestjaommad lapsed jo-
missee läbbi öñnetusse ja willetsusse sisse ei
sataks. Kule Zuhhan, ütles temma: „min-
na ei ütle middagi sest, kui sinna monni-
ford sutäit wina wöttad, kui sa udduse
ja kälma ilmaga wäljas käid. Agga kui
sa igga päwal wina jood, siis teeb se
sulle kahjo. Wiin on kibbe ja kange:
teeb werd passawaks, ja giab tedda wäg-

ga kangeste ihho sees jooksmas, ja sest
tullewad mitmesuggused haigussest inni-
meste peäle. Sinna olled isse mulle ööl-
nud, et sa närp söma olled, kui sa liaste
olled ionud. Sinno südda wallotab ja
pöksab saggedaste, luliikmed wärrisewad,
sinno pea on nödraks ja uimaseks sanud,
ja mitmesuggused haigussest on sulle jo-
missee läbbi tulnud. Minna ütlen sulle
selgeste, et sa mitte ennam ni moisi-
mees ei olle, sest aiast sadik, kui sa hä-
kasid wina joma. Ma kardan wägga et
sa wimaks hulluks lähhäd, kui sa liga-
jomist mahha ei jätta. Et sinno asjad
keik nurja lähhawad, sedda sa nääd jo-
missee. Zunkur ja kubjas on ikka sinno
kaela peäl. Keik kulla-rahwas hirtitab
ja laitab sind, ja keik lapsed jookswad
sinno järrele ja söimawad sind joma koe-
raks. Mötte agga taggasi monda aega,
kui sa weel liaste ei ionud, kuida siis ig-

„gaüks sind au wäärt piddas! Kuida siis
„sinno maiaviddaminne hāsti korda lāks!
„Kuida siis sinno naene sind armastas, kes
„nūūd dōd ja pāwad sinno pārrast nuttab,
„ja ohkab! Kule Zuhhan, wōtta jālle woi-
„must ennese ūlle, kui jomisse himmo sind
„kōrtsō kutsub. Sa jālle mehheks; par-
„randa eēnast ja jātta sedda suurt hirmsa
„jomist mahha, mis sind hukatusse sisse
„wiib. Weel on sul aega ūmberpōrda.
„Minna tahhan tehha, mis minno joudus
„on, et sinnust weel aus mees saab, ja
„sinno herra aitab sind. Sa ollid jo muis-
„do ni hea mees. Pūa nūūd ue nouga,
„armas Zuhhan, jālle ni heaks sada, kui
„sa ollid, eēne kui sa sedda hirmsa wina
„jomist hakkasid. Mīna mulle kāt se peāle,
„ja toota mulle, et sa truiste sedda tahhad
„piddada, mis sinno ennese dāneks tulleb.”
Menda pallus armolikkul wisil firriko ōppe-
taja Zuhhanit. Zuhhan nuttis kui laps,
nunda leikasid ōppetaja fannad temma lāb-

bi sūddame. Zummal dñnistago teid ja
tasu go teile tuhhat kord = sedda head, mis
teie minnule tete! Teie peāstate mind ūh-
hest hirmsast ellust omma ōppetusse lābbi.
Willets innimenne minna ollin; agga nūūd
ma tahhan teie sanna kuulda ja liga jo-
mist mahha jātta. Ennam ei woinud tem-
ma dōida. Temma filmad said wet tāis
ja temma lāks selle kindla nouga ārra „ei
„ma nūūd ka ilmas ennam ei tahha wina
„jua!”

Kui ta kōio tulli, langes ta naese kaelsa
ūmber, rākis temmale keif mis ōppetaja
temmale olli ūttelnud, ja tootas omma
naesele, ni wistist, kui Zummat taewas
on, et ta mitte ennam ei tahhaks wina
wōtta. Temma naene ja lapsed langesid
pōlsweli mahha ja tānnasid Zummatat, et
issa jālle hea jone peāle olli sanud, ja et
neil nūūd jālle lotus olli, sest dñnetuslest
lahi sada, kuhho sisse nemmad issa jū lābbi
ollid sattunud. Temma hea naene lubbas

temmale isse monnikord sutait wina fört-
fust fojo tua, kui ta agga isse mitte ei tah-
haks förtso minna ja seäl teistega hullo ello
piddada.

Juhhan piddas kolm nädalat, mis ta
olli lubband, ja ei lainud mitte förtso, Ag-
ga seäl küllas, kus Juhhan ellas, olli se
wiis, et warrul, talgude ja pulmade jodul
ikka kangeste piddi wina jodama. Juhhanit
palluti ka nüüd pulma. Temma wan-
nad söbbrad kellega temma muido förtsis
olli jonud, ollid ka seäl, ja joiwad ja öis-
kasid kui hullud innimesed. Meed hakkas-
id nüüd Juhhanit naerma, ja ütlesid:
„waat nüüd on Juhhan öige pühha mees!
Nüüd ta ei tohhi ennam jua. Kirriko is-
sanda nomimisse läbbi on ta waggaks in-
nimesseks sanud!“ Juhhan kulis sedda;
temma wannad himmud tousid; temma
mötles: ükskord ei olle mitte iggakord;
hakkas joma, ja jõi ni kaua, kuni ta täis
olli kui pil. Nüüd said wannad himmud

jälle woimust temma ülle. Ta jõi nüüd
jälle igga päwal kui enäegi, ja weel hulle
minne otsego olleks temma tahtnud omma
süddame tuinistust wina sisse ärraupu-
tada. Joobnust peast aias ta rummalad
juttud, hakkas söimama ja riidlema, sai
peksa ja peälegi weel kohto ees nuhtlust.
Temma maia piddaminne läks nurja, ja
wimaks woeti temma maia ja maad temma
käest ärra. Se ülle läks temma foggone
hulluks, sattus joobnust peast krawi, ja
murdis omma kaela. Kohtowannemad
ei lastnud tedda mitte kirriko aeda matta,
wad tedda pandi kirriko aia tahha ühe
augo sisse, sepärrast et temma mitte
kui moistlik innimenne ei ellanud. Ei üks-
ki nutnud temma pärrast egga kahhetsenud
temma surma. Sest temma naene olli
jo murre pärrast surnud, ja temma lapsed
hulkusid kerjamas. Kaks Poega ollid wan-
gi tornis koerusse pärrast; sest nende issa,
kes isse jomisse läbbi olli hukka lainud, ei

moistnud ka neid õigeks innimeseks fastwa-
tada. Misuggune luggu kui Zuhhanil olli,
õppetab selgeste: mis halle ja hirmus assi
ühhe nisuggusega on, kes ennast jomisse
ammetisse on andnud. Kes peaks ka mõt-
lema, et innimenne, kellel meel ja moistus
peas on, ennam wina wõttaks, kui ta pea
kañnab, kui ta agga ial joobnud innimest
on näinud. Kuida ta rummalam weel,
kui weiks, teletu jo meletu maas on. Kui-
da ta Zummala anded jälle wälja oksendab,
mis temma liaste olli prukinud. Kuida
rummalad lapsedki tedda naerwad ja teota-
wad ja tedda joma kveraks sõimawad.

Seäl küllas, kus Niggola Zuhhan el-
las, olli ka se wiis, et poisid tüdrukuttele
ka ifka wina pakkusid. Ja kui nemmad
ei tahtnud wõtta, siis sundisid teised neid
wäggitse joma. Selle rummala wisi läbbi
õppis keik naeste-rahwas wina joma. Naes-
sed ja tüdrukud joiwad nendasamuti, kui
mehhedki. Agga mis sest wimaks tuli?

Seäl küllas ei olnud mitte üks ainus priis-
punnasse näoga naesterahwas nähha. Keik
naesed ja tüdrukud ollid otsego surnud inni-
messed, nenda kahwatand ollid nemmad
silmanäust. Ja se tuli keik wina jomissest.
Ja mis suur õnnetus weel innimestele jo-
misest tulleb, misugguse wallatusse ja
pattude sisse innimesed joobnust peast lan-
gewad, sedda ei olle ärra arwada.

Winaga on nenda kui keikide Zumma-
la andedega. Moistlikkul wiisil peame meie
neid prukima. Kes sedda ei te, sellele läh-
hawad nemmad kahjuks.

Head Õppetused Oriadele.

Alle omma leiwa wannematte wasto san-
nakulelik, ja auusta a armasta neid, kui üks
laps ommad lihhased wannemad: sest nem-
mad kandwad hoolt sinno eest, kui wan-
nemad omma laste eest.

Olle kañnatlik ja tassane nende wasto:
üks hea sanna ei maksa enam waewa, kui
üks kurri sanna, ja satab süiski armo ja
armastust.

Te omma wannemattese rõmo: siis
on sul jälle rõõm, kui nende meel hea on.

Kule nende sanna ja te keik orse nenda,
kui nemmad sind käsivad: siis peavad
nemmad sinnoga rahhul ollema, kui ka üks
asgi ehk töö viete korda ei lähhä.

Te, mis tarwis lähhäb tehha, ilma
fundimatta; siis sa teenid enneselle, kui sa
teed, mis so kohhus on, weel pealegi tän-
no. Ürra wõtta agga ühtegi tööd ennese
peäle, kelle tarwis sul moistust ehk rammo
pudub: sest muido teed sa enneselle häbbi.

Olle õige ja tru wähhese asjade sees
nihästi, kui sure asjade sees! Kes pollus-
ka ja wilja peotäit warrastab: se warras-
tab ka, kui kord tulleb, rubblad ja wakka-
täit. Agga truus kestab kaua.

Näki tött wähhäses asjas, kui süres
asjas! Kes ükskord walletab, se peab pär-
rast weel kümme kord walletama, et ta
sedda esimest wallet wabbandaks: ja kes
walletab, se on warrastamisese tee peäl, ja
se tee wiib hukatusse sisse.

Hoia ommad wannemad kahjo ja meele
haigusse eest, kus sa agga tead ja joad:
sest keigest mis nendele juhtub, pead sinna
ikka ka üht jaggo kandma.

Ürra sa olle keeletandja, ja ärra lobbi-
se mis majas sünnib, olgo kurri ehk hea.
Se ei sata sulle kasso, waid teeb ikka kah-
jo. Üks tädruk, kes ulitsapeäl suurrt jut-
to ajab; se ei leia naljopärrast asjet hea
wannematte jures.

Omma wannematte eksitussed kañnata
tassase meelega, ja te süiski, mis so kohhus
on tehha. Kui nemmad ei täida mis nem-
mad sulle lubbasid, siis woid sa peagi teist
wannemad otsida: agga ni kaua, kui sa üh-
he wannema jures olled, ei tohhi sa om-

mas tenistus ses holetumaks miina. Sest
sa olled Jummalas ees lubband, truu ja
ustaw olla.

Maja lapsed armasta ja auusta kui om-
ma wannematte lapsed. Ärra tee nende
nähhas ühtegi kõwwerust, ja ärra kiinita
neid mitte nende wallatusses.

Olle rahhul omma palkaga, ja ärra
nurrise kui üks teine orri suremad palka
saab. Mõtle, et se sinno omma tahtmin-
ne olli, et sulle suremad palka ei lubbatud.

Teiste orjade wasto, kes sinnoga ühhes
teeniwad, olle lahke: agga hoia eñnast nen-
dega rummalad nalja ajamast, sest seläbbi
tulleb saggedaste tülli. Ärra raki nende
wasto ilmas kurja omma wannemattest:
ja kui sul middagi kaebdust on, siis ärra
tee sedda mitte selja tagga, waid tõsta omma
kaebdust suud suud wasto omma wanne-
matte ees.

Olle rõmus süddames, siis lähhab keit-
sinno, tõd hõlpsaminne korda. Wallu sagge-

daste Jummalat, ja mõtle, et temma me-
lest üks tru orri nisamma armas on, kui
üks wannem. Se mõtte teeb so süddant
rõõmsaks.

Ommast palgast panne ni paljo, kui sa
woid, korwale wanna ea peäle.

Hoia eñnast lia sõmisse ja jomissee eest,
kui so wannemad sulle täiest toidust and-
wad: sa woiksid muido peagi ahneks mi-
na, ja pärrast omma ennese laua kallal
nälga nähha.

Ühkus ja ülbuss orja jures on kui kuld
saddul sea seljas." —

Head lapsed.

Mihkel olli umbest kaksteistkümmend aas-
ta wanna, kui temma issa tedda kaskis
hoost otsida, mis issa ühhe tallopoia kääst
olli ostnud, kes teises kihelkondas, mis
liggidel olli, ellas, sesamma hohbone olli

nüüd karia ma peält ärrajooksnud. Mih-
kelkäs ühhes kohtas, mis temmale woõras
olli ja otsis hoost woõra karia ma peäle,
siis tulli temma wasto üks weike tüdruk,
kennel wagen kâes olli, mis ta omma kae-
la rettikõga olli finni katnud. Mihkel ter-
retas tedda, ja küsis: kühho ta ni nobbes-
te tahtis minna? Lasse ma lähhen! ütles
ta, pean ruttama, ennego se leem külmaks
saab, mis ma ühhe wanna wabbanikõ
naesele wiin, kes mitte kaugele siit ommas
majas haige maas on. Oh! kui wägga
wõttab ta ennast kül rõmustada, ma ar-
wan et ta ommeti ihhaldab süa, et agga
temma jallad haiged on. Mul on ka plaas-
trid taskus, sedda ma ostsin temmale, kui
ma eile omma isaga liinas olin, ja sedda
kül omma ennese rahha eest, mis ma om-
ma eesimesse paari sukkade eest olin san ud,
neid olin ma isse, omma tassõ willast
feddranud ja fuddunud. Ma tahhan nüüd
sedda plaastrid selle waese naesele nartõga

peäle woida, ja temma jallade peäle panna,
ja temma peab sedda leent sõma, siis wot-
tab ta mind tannada, agga õigusse polest
peaks ta mo emma tannama, sest mo kal-
lis emma andis mulle willo ja leent, ja sa-
tis mulle sedda rõõmo, et ma woin teist ai-
tada ja rõmustada. — — Menda juttus-
tas ta ikka peäle Mihkliga kâies, kunni
nemmad haige wabbanikõ naese maja ukse
ette said.

Mihkel läks ka sisse ja näggi seäl ühte
naest, kelle jallad täis hawad ollid, mis
pissoke Häddi suure holega plaastri nartõ-
sadega finni panni. Kui ta sedda olli tei-
nud, siis ta wottis rettikõ wagna peält är-
ra ja pallus haiget, et ta wottaks süa. Se
hakkas tedda tannama, agga Häddi olli
jubba nobbeste uksest wälja läinud, ja ei
tulnud mitte taggasi. Oh! Summal tas-
sugo sedda selle hea lapsõle ütles haige nae-
ne, ilma temmata ma peaksin kül nälga ja
haigusse parrast ärranõrkuma, agga pea

tagga igga pawa tulles temma, jo toob mulle toidust ja rohko, ja romustab ennast ikka seäl jures. — Oh, Gummal! kui agga temma wannemad temmaga ei wotte ses pärrast tööreleda. Gummal laske nende hea innimeste kässti hästi käia siin, ja seäl iggaweste! ta panni käed kofko, ja lugges Gummalat tännamas ja pallumas süddames.

Mihkel olli jubba hopis ärraunnustanud, et ta hobbost piddi otsima ja mötles agga Häddi peäle. Töeste! ütles ta wiimaks: Häddi on üks wägga hea laps, agga need ka wägga head wannemad on, kes sedda last on õppetanud sest rõmo tundma, kui ta teistele head woib tehha. Ta tousis ülles, andis haigele keik mis ta omma rahha kufro sees leidis, ja mötles: ma woin jo küt te peäle wet jua, küssis Häddi wannematte nimme järrele, ja läks hobbost otsima. Kui ta pärrast sedda ühhest haigest ehk waele innimesest kuulda ehk nähha

sai, siis ta mötles ikka pissokse Häddi peäle, ja andis ning aitis ni paljo kui ta wois, ja pallus oimad wannemad, kes rikkad ollid, et nemmad ka piddid aitma, sest ta olli neile pissokse Häddist rätinud.

Kahheksa aastad pärrast sedda surri temma emma, ja aasta pärrast sai temma issa pimmeteks. Jäsa tahtis nüüd wäggise et ta naese piddi wõtma: ta nimmetas temmale monningad tüdrukud, kenne issad rikkad ollid, ja kes siis temmale paljo pruti warrandust woisid tua. Mihkel ei tahtnud keigest sest mingisuggust kuulda, wiinaks ütles temma: armas taat! mul ep olle pruti warrandust mitte tarwis, sest meile on jo ni paljo, et meie woime ellada, ja minna ollen noor ja tuggew, agga sulle, armas issa, lähhab nisuggust pruti warrandust tarwis, mis ennam on, kui hobbosed, härjad ja lambad, mis sind ei woi aita: sulle lähhab so wanna ea, ja so pimmedusse pärrast harrimist tarwis. Anna mulle

lubba, ma tahhan minna, ja nãhha, kas
pissõke Hãddi weel mehheta on, ja tedda
sulle minniaks tua. Kui temma ka waene
olleks, siis on temmale hea sũdda ja meel,
ja wõttab sind kui hea laps harrida, ja se
lãbbi sulle ja minnule ennam rõmo sata,
kui se keige surem pruti warrandus woiks
tehha. Wanna pimine mees hakkas nut-
ma, ja ütles: Juumal õnnistago sind, mo
poeg! ja tassugo sulle so armastust minno
wasto. Sul on õigus! kui sa Hãddit nae-
seks saad, siis woin minna ka ilma silma
nãota mo ello aial rõmus olla.

Mihkel lãks siis Hãddi wannematte
jure. Hãddi olli weel mehheta, ja olli
sureks kaswatanud, prũsteks ja kennaks
sanud. Mihkel ütles, et ta õhhe lamba
pidi otsima, mis ta õfskord õhheksa aas-
ta eest, mitte kaugelt õhhe waese haige
naese maja ees leidnud, ja mis olli seia
perre jure jooksnud. Hãddi sai punnaseks,
sest tuli ta mele, et sesinnane prũste pois

sesamma poisikenne olli, kes selle waese
haigele keif omma mona rahha olli annud,
ja keddas temma sepãrrast sest sadik olli
hakkunud armastama. Hãddi wannemad
kũssisid Mihkli kãest, kuidas temma ello
maja asjadega piddi se luggu ollema, ja kas
ta woiks ka naest toita? Mihkel kostis:
warrandussed ep olle mulle tarwis, sest
mul on ni paljo, et ma woin ellada; agga
mulle lãhhãb õfs hea naene tarwis, sest
mul on õfs wanna issa, kennel silma nãg-
go epolle, ja kennel ma head harrimist so-
wiisin. Ma lodan, et teie tũttar mo issa
keige parreminne wõttab kui hea laps har-
rida: kui teie temmale õhtegit ei woi anda,
sest polle wigga, kui ma agga tedda enne
sele saan.

So sagedaste ollid poisid sedda, mis
ãrrakaddunud piddi ollema, tagga otsinud,
jo sagedaste ollid nemmad Hãddi pãrrast
kostinud, sest Hãddi issa olli rikkas ja Hãd-
di kenna, ja wagga ja tõeteggia innimen-

ne; agga ifka said nemmad pea wannemat-
tedest, pea Håddist árrasadedud; agga
Mihkli wostu úttlesid wonnemad: meie ol-
leme kúl núúb isse wannad, ja meie läh-
háb ka harrimist tarwis. Håddi on meie
ainus túttar, agga jo sa hea innimenne ol-
led, et sa ommad wannemad armastad,
ja nende harrimisse párrast nende wanna
eal murretsed. Kui Håddi sind tahhab,
siis woid sa tedda wotta, meie teame siis,
et meie laps hea mehhele, ja hea innimeste
fekka on sanud.

Håddi andis kát selle hea poisile ja láks
pea omma nore mehhe majasse ellama.
Temma issa andis temmale feik, mis sest
ta wois ilma olla, ja Mihkel sai se lábbi
feige rikkama mehheks seál kühhelkondas.
Mihkle wanna issa úttles sagedaste: ma ei
tunnege et ma pimme ollen, sest ifka leian
ma ilma hüüdmatta, omma hea minnia
kát, kes mind luhhatab, kes mind jodab,
ifka kúlen ma temma tróstimisse heált, kú-

len, kuida temma ommad lapsed úppetab
mind wanna pimme meest armastama, ja
kuida temma neid heaks innimesteks kaswa-
tab. Olle terwe armas poeg! et sa mulle
nisuggust rómo olled saatnud. Nenda surri
temma wimaiks omma heab lapseo ja laste
lapsed únnistades, ja Jummalat nende
eest palludes, árra.